

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2022-05-30

Diarienummer:
UBN-2022-03381

Handläggare:
Erik Ojala, Anders Pettersson

Simundervisning i lågstadiet

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** tid i simhall ska ges i åk 2 enligt samma modell som nu sker i förskoleklass, samt
2. **att** fråga om finansiering av satsningen tas upp för behandling inför Mål och budget 2023.

Ärendet

I nämndens verksamhetsplan för 2022 ges förvaltningen i uppdrag (6.15) att verka för tillgång till mer tid i kommunens simhallar för att ge alla barn möjlighet att nå målen i Idrott och hälsa samt undersöka möjligheten till lovskola med simundervisning.

Beredning

Ärendet har beretts i utbildningsförvaltningen i dialog med stadsbyggnadsförvaltningen och Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB.

Förslaget har inga konsekvenser sett ur jämställdhets- eller näringslivsperspektivet.

Konsekvenser för barn/elever

Förslaget ger bättre förutsättningar för elever att tidigt uppnå simkunnighet.

Föredragning

I bilaga redovisas vad som anges i nationella kursplaner vad gäller simundervisning, nuvarande organisation samt aktuella uppgifter om resultat för eleverna i den kommunalt drivna grundskolan.

För att alla elever i Uppsala kommun skall få en likvärdig start på sin simundervisning så föreslår förvaltningen att den satsning som genomförs i förskoleklass utökas med att elever i åk 2 ges möjlighet till intensivundervisning som omfattar fem undervisningstillfällen. En sådan satsning bidrar till att fler elever uppnår simkunnighet tidigt.

Det hade varit önskvärt att kunna lägga ut fler än fem tillfällen, men det skulle i nuläget tränga undan möjligheter för simundervisning i grundskolans övriga årskurser.

Satsningen bör liksom i förskoleklass omfatta transport, schemaläggning och organisation och hanteras av Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB.

Vad gäller simundervisning som lovskola bedömer utbildningsförvaltningen att det i första hand är prioriterat att ge eleverna bättre förutsättningar att uppnå tidig simkunnighet inom ramen för den ordinarie skolgången. Ett eventuellt erbjudande om simundervisning som aktivitet under loven bör bedömas och hanteras av annan aktör/förvaltning än utbildningsförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för att erbjuda fem simtillfällen till alla elever i årskurs 2 beräknas till 7,2 mnkr. Finansieringen föreslås tas upp för behandling inför Mål och budget 2023.

Eftersom förslaget innebär ett åtagande för Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB att tillhandahålla tider och organisation för eleverna i alla skolor med åk 2, bör budgeten för detta ligga hos idrotts- och fritidsnämnden på samma sätt som dagens satsning i förskoleklass.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 30 maj 2022
- Bilaga, utredning om simundervisning i grundskola

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Utbildningsförvaltningen

Datum:
2022-05-25Diarienummer:
UBN-2022-03381Handläggare:
Erik Ojala, Anders Pettersson

Simundervisning i grundskolan

Uppdrag

I nämndens verksamhetsplan för 2022 ges förvaltningen i uppdrag (6.15) att verka för tillgång till mer tid i kommunens simhallar för att ge alla barn möjlighet att nå målen i Idrott och hälsa samt undersöka möjligheten till lovskola med simundervisning.

Innehåll i kursplanen för Idrott och hälsa

Enligt kursplanen för ämnet Idrott och hälsa är simning en del av det centrala innehållet i samtliga stadier. I årskurs 1-3 är lekar och rörelser i vatten i fokus, att balansera, flyta och simma i mag- och ryggläge. I årskurs 4-6 är betoningen mer på simningen i sig. I årskurs 7-9 ska undervisningen behandla olika simsätt. I årskurserna 4-9 ska även badvett, säkerhet och hantering av nödsituationer vid vatten ingå. I årskurs 6 finns kunskapskravet att eleven ska kunna simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge. Varje skola har en simplan som beskriver skolans planering för att omhänderta innehållet i kursplanen.

Simning i förskoleklass

Elever i förskoleklass åker och simmar enligt Uppsala kommuns satsning. Den omfattar fem tillfällen för varje förskoleklass elev under ett läsår och täcker också kostnader för transporter. Satsningen anordnas av Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB och syftet med besöken är att skapa vattenvana och påbörja simundervisning. Ett annat syfte är att väcka elevernas intresse och lust för att simma och vistas i vatten. Skolorna upplever förskoleklassbesöken som väldigt positiva eftersom eleverna kan lära sig simma snabbare om de dels kan grunderna men framförallt om de är vana vid vatten. Det blir svårare att lära sig bli vattenvana och därmed även att simma ju äldre eleverna blir

Simning i grundskolan

Under årskurserna 1-9 gör de flesta skolorna ett till två besök i simhall per läsår, även om några skolor åker oftare.

Den kommunala grundskolan har tagit fram riktlinjer för simtest där det framgår att alla skolor ska genomföra ett simstest innan höstlovet i årskurs 5. Simtest görs också i högre årskurser inför betygsättning. De elever som inte klarar simtestet erbjuds extra simundervisning för att nå målet. En vanlig lösning är att boka tid hos den simpedagog som är anställd av kommunal grundskola med placering på Fyrishov.

Av de 1868 eleverna i åk. 5 som i kommunal grundskola rapporterades in läsåret 2020 - 2021 bedömdes 1411 som simkunniga. Resultatet innebär att 75 procent av eleverna i årskurs fem föregående läsår bedömdes som simkunniga. Detta resultat är lägre än vad som redovisats de tre tidigare åren då resultaten varit 88 procent som bäst och övriga år 85 procent. Förklaringen till det lägre resultatet 2021 är en pandemieffekt. Det har varit svårt för skolorna att organisera för extra simundervisning för elever som missade simtestet. Restriktioner tillät inte skolor att åka kollektivt och alla resor utan abonnerad buss var tvungna att ställas in och utöver detta var simhallen viss period stängd.

I årskurs 9 samma läsår var det 85 elever av 1830 som inte klarat av simtestet och majoriteten är flickor (54 mot 31). Ingen liknande undersökning har gjorts tidigare och därmed finns inget resultat att jämföra med.

Sammantaget finns därmed ett behov av att förstärka och öka likvärdigheten vad gäller simundervisningen. För att lyckas med uppdraget att nå simkunnighet inom rimlig ålder för eleverna behöver säkerställas att alla elever för möjlighet till utökad simundervisning i åk 2 för att lyckas med skolans kompensatoriska uppdrag.

Förslag

För att kunna ge regelrätt simundervisning behöver det finnas en organiseras som möjliggör intensivundervisning i lågstadiet tillsammans med Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB på liknande sätt som verksamheten för förskoleklass organiseras. Lösningen som förordas bygger på de goda erfarenheter som finns av sättet att organisera verksamheten för förskoleklasserna.

För att alla elever i Uppsala kommun skall få en likvärdig start på sin simundervisning så föreslår förvaltningen att den satsning som genomförs i förskoleklass utökas med att elever i åk 2 får tid i simhall som omfattar fem tillfällen. En sådan satsning bidrar till att fler elever uppnår simkunnighet tidigt.

Det hade varit önskvärt att kunna lägga ut fler än fem tillfällen, men det skulle i nuläget tränga undan möjligheter till simundervisning i övriga årskurser. Det är ett dilemma att tillgången till tider i simhall är begränsad. Sammantaget finns sex banor som är lämpliga för simundervisning för grundskolans elever på Fyrishov och Gottsundabadet. Det finns också undervisningsbasängar som lämpar sig väl till undervisning i förskoleklass men inte för elever i lågstadiet. De djupa delarna i Fyrishov kan användas för undervisning av simkunniga äldre elever för undervisningsmoment såsom livräddning och att lära sig fler simsätt.

Med en satsning på fem tillfällen i åk 2 kvarstår tillgång till simtider för grundskolans övriga årskurser. Några elever kommer ändå ha svårt att nå målen. Dessa elevgrupper

är främst nyanlända elever som kommit till Sverige senare under sin grundskoletid. Det är också elever som har problematisk skolfrånvaro och därmed missar undervisningstillfällena i badanläggning. Det finns även elever som upplever undervisningsmomentet simning som mycket svårt. Det kan handla om vattenskräck eller att eleven inte är tillfreds i den lärmiljö som simhallar utgör. Det skall också finnas tider för den undervisning som riktar sig till dessa elever som har behov av extra anpassningar för att nå målen.

Satsningen bör liksom i förskoleklass omfatta transport, schemaläggning och organisation och hanteras av Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB.

Kostnaden för att erbjuda fem simtillfällen till alla elever i årskurs 2 beräknas till 7,2 mnkr.

Simundervisning som lovskola

Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB har kapacitet att anordna lovskola med sina simlärare under höstlovet, sportlovet och påsklovet läsåret 2022 – 2023.

En så intensiv undervisning kan vara effektiv för att kunna utvecklas och snabbt automatisera rörelser för simning. Eleverna kommer ihåg vad de gjorde sist och kan därför lättare fortsätta från föregående tillfälle.

För att räkna ut en ungefärlig kostnad hänvisar Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB till de paket de idag erbjuder till skolor. Ett sådant paket innefattar entré och undervisning för grupper om 10 deltagare och kostar 1095 kr per tillfälle. Fem tillfällen för en grupp skulle då kosta cirka 5475 kr. Om 6 grupper erbjuds simundervisning under ett lov skulle en ungefärlig kostnad bli 32 850 kr per lov.

Utbildningsförvaltningen bedömer att det i första hand är prioriterat att ge eleverna bättre förutsättningar att uppnå tidig simkunnighet inom ramen för den ordinarie skolgången. Ett eventuellt erbjudande om simundervisning som aktivitet under loven bör bedömas och hanteras av annan aktör/förvaltning än utbildningsförvaltningen.